

16.10.2018

Suomen Päihderiippuvaiset ry

Alkohol- och drogberoende i Finland rf

Asiantuntijalausunto eduskunnan suurelle valiokunnalle

SUOMEN EU-PUHEENJOHTAJUUSKAUDEN PAINOPISTEALUEET

Suomen Päihderiippuvaiset ry kiittää suuren valiokunnan puheenjohtaja Arto Satosta mahdollisuudesta esittää asiantuntijalausunto Suomen EU-puheenjohtajuuskauden 2019 mahdollisista painopistealueista ja teemoista.

Lausunnossa keskeistä

- Päihteiden haitallisen käytön vaikutukset kansanterveyteen, -talouteen ja turvallisuuteen ovat mittavia niin Suomessa kuin Euroopan unionissakin.
- Keskittyminen päihteiden käytöstä aiheutuvien haittojen ennaltaehkäisyyn ja vähentämiseen tulee kalliiksi, mikäli se estää päihderiippuvuudesta toipumiseen tähtäävän hoidon kehittämisen ja käytön.
- Päihderiippuvuuksien hoitomenetelmien ja -käytäntöjen kustannusvaikuttavuutta ei ole Suomessa tutkittu.
- Tehostamalla päihderiippuvuuksien hoidon saatavuutta, saavutettavuutta ja vaikuttavuutta saavutetaan huomattavia säästöjä sote- ja turvallisuussektoreilla.
- Päihderiippuvuuteen liittyvä stigma aiheuttaa eriarvoisuutta ja syrjintää palveluja kehitettäessä ja niistä päätettäessä.
- Päihderiippuvuuteen sairastuneilla ja heidän läheisillään on muihin potilasryhmiin nähden yhdenvertainen oikeus parhaaseen mahdolliseen hoitoon ja palveluihin.

Päihteistä aiheutuvat haitat mittavia EU:ssa

Alkoholin haitallinen käyttö on maailmanlaajuisesti yksi suurimmista kansanterveyteen vaikuttavista riskitekijöistä. Sillä on yhteys yli kahteensataan kansanterveyttä, -taloutta ja turvallisuutta rasittavaan tekijään - maksasairauksista ja syövästä sydän- ja verisuonisairauksiin, liikenneonnettomuuksista mielenterveysongelmiin, itsemurhiin ja väkivaltaan.

Suomen Päihderiippuvaiset ry

Alkohol- och drogberoende i Finland rf

Euroopassa kulutetaan alkoholia enemmän kuin missään muualla maailmassa. Alkoholin haitalliseen käyttöön liittyy yleisesti muiden psykoaktiivisten aineiden - erityisesti bentsodiatsepiinien, opioidien ja kannabiksen - käyttöä. Samaan aikaan kun sekä laillisten että laittomien päihteinä toimivien aineiden käyttö on arkipäiväistynyt, niiden valikoima ja saatavuus lisääntyvät yhä nopeampaan tahtiin yhä verkottuneemmassa maailmassa. Päihteiden sekakäyttö, ja uusimpana haasteena erittäin voimakkaiden synteettisten psykoaktiivisten aineiden saatavuuden kasvu, lisäävät vakavien vammojen ja kuoleman riskejä.

Päihderiippuvuuksien hoidon kustannusvaikuttavuuden tehostaminen

Päihteiden ongelmakäyttöön puututtaessa toimenpiteet keskittyvät niin Suomessa kuin Euroopan unionissakin yhtäältä ongelmien ennaltaehkäisyyn ja toisaalta jo syntyneiden haittojen vähentämiseen. Käsite haitallinen käyttö verhoaa alleen valitettavan usein diagnosoimattoman, ja näin ollen hoitamattoman päihderiippuvuuden.

Ei ole harvinaista, että yhden henkilön hoitamaton päihderiippuvuus aiheuttaa kroonisena sairautena puolen miljoonan euron välittömät kustannukset ensiavun, tehohoidon, erikoissairaanhoidon, sosiaalipalvelujen ja poliisitoimen kustannuksina. Tilanne on kestämaton niin inhimillisesti kuin kansantaloudellisestikin. Samaan aikaan kun väestön ikääntyessä sosiaali- ja terveystalouselämyksen sektorilla on saavutettava enemmän pienemmillä resursseilla, varoja käytetään päihdepalveluihin, joiden vaikuttavuudesta ei ole näyttöä.

Päihderiippuvuuden hoitomenetelmien ja -käytäntöjen vaikuttavuuden tehostamiseen kannattaa panostaa EU-maiden välisellä tutkimusyhteistyöllä, jossa huomioidaan niin lääketieteellinen, sosiaalinen, oppimisteoreettinen kuin taloudellinenkin näkökulma. Koska ongelmat monimutkaistuvat synteettisten ja vahvojen huumausaineiden markkinoiden kasvaessa yhä nopeutuvaan tahtiin, on niin EU:n sisäisen kuin maailmanlaajuisenkin yhteistyön vahvistaminen alalla yhä tärkeämpää.

Päihderiippuvuudet ja stigma

Päihderiippuvuuksiin liittyvä stigma vaikeuttaa hoitoon hakeutumista sekä aiheuttaa eriarvoisuutta ja syrjintää palveluita kehitettäessä ja niistä päätettäessä. Toivomme, että Suomi toimii EU:ssa aktiivisesti stigman vähentämiseksi kaikilla päihderiippuvuuksien kanssa tekemisissä olevilla sektoreilla. Tulevalla EU:n puheenjohtajuuskaudella meillä on nyt erittäin hyvä tilaisuus osoittaa, että Suomi on halukas toimimaan entistä määrätietoisemmin päihderiippuvuuksien hoidon vaikuttavuuden sekä siihen sairastuneiden ja heidän läheistensä yhteiskunnallisen aseman parantamiseksi.

Suomen Päihderiippuvaiset ry

Alkohol- och drogberoende i Finland rf

Suomen Päihderiippuvaiset ry:n esitys

Kunnioittavasti esitämme päihderiippuvuuteen liittyvän stigman vähentämiseen ja päihderiippuvuuksien hoitomenetelmien ja -käytäntöjen kustannusvaikuttavuuden tehostamiseen liittyvien toimenpiteiden nostamista Suomen EU-puheenjohtajuuskauden yhdeksi painopistealueeksi.

Ystävällisesti

Suomen Päihderiippuvaiset ry

Tarja Orre
puheenjohtaja

Reeta Kroner
varapuheenjohtaja

Suomen Päihderiippuvaiset ry on päihderiippuvuudesta toipuneiden ja heidän läheistensä perustama valtakunnallinen potilasjärjestö. Teemme yhteistyötä Harvardin yliopiston opetus-sairaalan Massachusetts General Hospitalin yhteydessä toimivan Recovery Research Institutien kanssa.